

La pas pe ulițe și drumuri de munte de la poalele
Parcului Național Buila-Vânturarița

ECHIPA REALIZATOARE

Text, poze și cercetare

Mădălin Focșa

madalin.focsa@gmail.com

Design & layout

Marius Andrei

mariusandreigeorge@yahoo.com

Colaboratori

Raluca Șerban

Monica Huidu

monica_huidu@yahoo.com

Florin Stoican

florinstoican@yahoo.com

Material finanțat de Fundația pentru Parteneriat și MOL România.
Acest material exprimă exclusiv opinia autorului, iar Fundația pentru Parteneriat și MOL România nu pot fi făcuți în niciun fel răspunzători de felul în care se folosesc informațiile cuprinse în acesta.

Parteneri în proiect: Primăria Horezu, Asociația Mount Club, Grupul Școlar Constantin Brâncoveanu Horezu, Administrația Parcului Național Buila-Vânturarița.

Cuvânt înainte

În 2004 se naștea cel mai mic parc național al țării: Parcul Național Buila-Vânturarița, în urma unui proiect al Asociației Kogayon. Între timp acesta a devenit parte componentă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 și o zonă aproape necunoscută a devenit încet-încet o destinație turistică. Prin implicarea în administrarea parcului, Asociația Kogayon și-a propus să-și aducă o contribuție la dezvoltarea durabilă a zonei, având ca punct focal Parcul Național Buila-Vânturarița și comunitățile locale.

Zona are un potențial extraordinar, beneficiind pe de-o parte de o natură încă nealterată, cu o biodiversitate ridicată și bine conservată, pe de altă parte de existența în zonă a unei mari densități de obiective cultural-istorice de valoare.

În decursul timpului comunitățile locale s-au dezvoltat în strânsă legătură cu elementele naturale, resurse pe baza cărora au supraviețuit în comuniune cu natura de-a lungul veacurilor. Piatra, lemnul și apele munților, alături de pajiștile și fânețele montane au constituit baza existenței și dezvoltării comunităților stabilite la poalele munților. În jurul acestora s-au dezvoltat arhitectura locală specifică, elementele decorative, realizarea obiectelor de uz casnic și decorativ, ocupațiile tradiționale, portul, tradițiile și legendele. În urmă au rămas pe lângă munte și rezultatele viețuirii oamenilor aici, materializate prin schituri și mănăstiri, frumoase case oltenești, vestita ceramică de Horezu, covoare oltenești, straietele mândre ale portului popular, obiceiuri și tradiții, cântece, istorii și legende.

Secole de-a rândul granițele dintre munte și sate au fost în permanență schimbate și destul de relative, vara mai ales, parte din viața oamenilor mutându-se către vârful muntelui.

Rezultatul acestei conviețuirii este pe cale de a fi schimbat acum, prin presiunea din ce în ce mai mare pusă de om asupra naturii. Noile tehnologii pot acum afecta iremediabil și în timp foarte scurt ceea ce s-a păstrat sute de ani până acum. O pădure care crește în zeci de ani poate fi pusă la pământ într-o singură zi, un munte clădit în milioane de ani poate fi măcinat în câțiva ani, un râu care curge de mii de ani poate fi stricat în câteva zile. Asta se vede nu numai în munte, dar și în satele de la poale, unde lucrurile vechi sunt uitate sau sufocate de cele noi și schimbările sunt din ce în ce mai accelerate.

Prin acest proiect se încearcă tocmai evitarea acestui lucru. Prin scoaterea în evidență a valorilor culturale din zona parcului se încearcă reliefaarea acelor valori care au fost scoase la iveală prin conviețuirea în comuniune a omului cu natura. Se împletesc astfel două elemente de bază ale dezvoltării durabile, patrimoniul natural și componenta socială. Cel de-al treilea element vine de la sine, dezvoltarea economică durabilă putându-se realiza numai prin conviețuirea în mod nedistructiv a acestora. Promovarea comunităților locale prin parcul național și a parcului național prin ceea ce au scos mai bun în decursul timpului comunitățile locale poate fi măcar un bun prilej de a întrezări legătura dintre ele și, de ce nu, de a privi cu încredere în viitor.

ZONA HOREZU

Aflată la sud-vestul parcului, este cunoscută în România pentru un monument-capodoperă a civilizației românești, dar și un bun de patrimoniu, pe cale de a fi recunoscut de UNESCO: ceramica tradițională locală, cu al său celebru festival „Cocoșul de Hurezu”. Nod al drumurilor comerciale și centru gravitațional al așezărilor vâlcene de sub munte, Horezu are valențe turistice și un mare potențial. De aici putem pleca în excursii către punctele de interes care se află jur-împrejur.

Obiectiv turistic aflat în patrimoniul UNESCO:

1. **Complexul monahal Hurezi** - lângă satul Romanii de Jos (or. Horezu)

Obiective de interes național:

2. **Complexul culelor Măldărăștilor** – sat/com. Măldărești
3. **Ulița Olarilor** – or. Horezu

Obiective cu valoare regională:

4. **Biserica din Târg** – or. Horezu
5. **Biserica din satul Urșani** (or. Horezu)
6. **Fostul schit Bălănești** – sat Râmești (or. Horezu)

Obiective de interes local:

7. **Biserica Covrești** - cartier Olari (or. Horezu)
8. **Conacul Pleșoianu** – sat/com. Măldărești

Legendă

- Fiecărui obiectiv îi corespunde o culoare, aferentă zonei din care face parte. Urmați codul de culori pentru o identificare ușoară a obiectivelor în cuprinsul broșurii.

ZONA ARNOTA - COSTEȘTI

Aflată la sudul parcului, sub poalele muntelui, este poarta principală de intrare în munte. Aici, comunitățile locale ating limita Parcului Național. În jurul muntelui Arnota s-au concentrat activitățile umane din cele mai vechi timpuri, frumusețile naturii îmbinându-se cu patrimoniul creat de localnici. Chiar dacă peisajul este alterat de prezența carierei de calcar, tocmai aici regăsim cele mai interesante și variate obiective turistice. Accesul la ele se face din DN67, pe văile paralele Bistrița și Costești.

Obiective de interes național:

1. **Mănăstirea Bistrița** – sat Bistrița (com. Costești)
2. **Peștera Sf. Grigorie Decapolitul** – sat Bistrița (com. Costești)
3. **Mănăstirea Arnota** – pe muntele Arnota (com. Costești)

Obiective cu valoare regională:

4. **Fostul schit Subpiatră (44 Izvoare)** – sat Pietreni (com. Costești)
5. **Biserica Grămești** – sat Pietreni (com. Costești)
6. **Muzeul Trovanților** – sat/com. Costești
7. **Fostul schit Păpușa (Eleonul)** – pe muntele Arnota (com. Costești)
8. **Biserica Grușetu** - sat/com. Costești

Obiective de interes local:

9. **Ansamblul rural** – sat Bistrița (com. Costești)
10. **Schitul Păr (Țigănia)** – sat Bistrița (com. Costești)
11. **Galeria de Artă „Al. Bălintescu”** – sat / com. Costești
12. **Biserica Ciorobești** – sat Pietreni (com. Costești)
13. **Stabilimentul balnear și izvoarele** – sat/com. Costești
14. **Podul Bibescu și crucile de piatră** – Cheile Bistriței (com. Costești)

ZONA OTĂSĂU – CACOVA

Aflată la sudul parcului, mai departe de poalele muntelui, are puncte de interes în satele de pe valea Otăsăului (în special Bărbătești, cunoscut pentru festivalul anual „Brăul de Aur”), dar și în zona fostului sat Cacova (azi Piscu Mare). Accesul spre obiective se face din DN67, în punctele Stoenеști, Pietrari și Bărzești. La cele de pe valea Cacovei se poate ajunge și dinspre est. E o zonă puternic ancorată în tradiții locale și totodată reprezintă un centru de folclor al întregului ținut nord vâlcean.

Obiective de interes regional:

- 1. Biserica Mierlești** – sat/com. Bărbătești
- 2. Biserica Vătășești** – sat/com. Bărbătești
- 3. Biserica Drăgănești** – sat Bodești (com. Bărbătești)
- 4. Fostul schit Bodești** – sat Bodești (com. Bărbătești)
- 5. Fostul schit Climent** – sat Pietrarii de Jos (com. Pietrari)
- 6. Schitul Jgheaburi** – pe valea Jgheaburi, lângă satul Piscu Mare (com. Stoenеști)
- 7. Biserica Neghinești-Cacova** – între satele Neghinești și Piscu Mare (com. Stoenеști)

Obiective cu valoare locală:

- 8. Vila Petre Iliescu (și alte case cu arhitectură rural-burgheză)** – sat/com. Bărbătești
- 9. Biserica Ernatic** – sat/com. Bărbătești
- 10. Casa-muzeu N.Târcală (și alte gospodării tradiționale)** – sat/com. Bărbătești
- 11. Biserica Poeni** – sat/com. Bărbătești
- 12. Biserica de lemn din Pietrarii de Sus** – com. Pietrari
- 13. Biserica de lemn Popești-Cacova** – sat Popești (com. Stoenеști)

ZONA CHEIA

Aflată la sud-estul parcului, este o arie mai largă, fiind și cea mai apropiată de municipiul Rm.Vâlcea. În centrul ei se află satul Cheia de pe valea omonimă. Punctele de interes sunt accesibile mai ales pe șoseaua DN64A spre Băile Olănești. Pe drumul județean de sub munte (DJ651) se poate ajunge la obiectivele din comuna Stoenеști, care sunt accesibile și separat, dinspre sud. Astfel, nodul de acces pentru a vizita toate aceste obiective este localitatea Păușești-Măglași.

Obiective de interes regional:

- 1. Mănăstirea Sărăcinești** – sat Valea Cheii (com. Păușești-Măglași)
- 2. Biserica Chiciora** – sat/com. Păușești - Măglași
- 3. Mănăstirea Iezeru (cu peștera Sf. Antonie)** – pe valea Cheii (or. Băile Olănești)
- 4. Biserica lui Horea (din Albac)** – or. Băile Olănești
- 5. Pietra Scrisă** – în pădurea de pe Dealul Comanca (or. Băile Olănești)
- 6. Schitul Bradu** – sat Gurguiata (or. Băile Olănești)
- 7. Schitul Jgheaburi** – pe valea Jgheaburi, lângă satul Piscu Mare (com. Stoenеști)
- 8. Biserica Neghinești-Cacova** – între satele Neghinești și Piscu Mare (com. Stoenеști)

Obiective cu valoare locală:

- 9. Biserica din Coasta** – sat/com. Păușești - Măglași
- 10. Biserica Olănescu** – sat Olănești (or. Băile Olănești)
- 11. Biserica din Valea de Case** – sat Olănești (or. Băile Olănești)
- 12. Fostul schit Comanca** – lângă satul Pietrișu (or. Băile Olănești)
- 13. Casele de târgoveți din Olănești-sat** – or. Băile Olănești
- 14. Mlaștina Mosoroasa** – pe dealul Lacul Frumoasei (or. Băile Olănești)
- 15. Biserica din satul Cheia** – or. Băile Olănești

Mănăstirea Hurezi

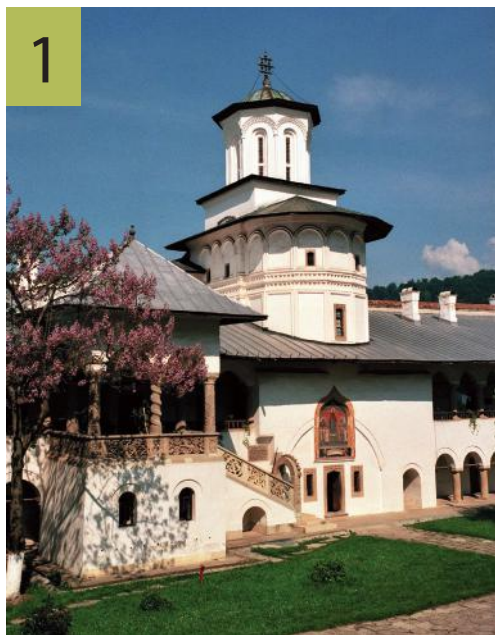
Locul cu care zona se mândrește pe bună dreptate în fața întregii lumi, este capodopera celei mai înfloritoare epoci artistice a trecutului românesc. Acum trei veacuri, din moștenirea civilizației bizantine, la care s-au adăugat influențe renaștentiste, baroce și tradiționale locale, s-a născut între Dunăre și Carpați un stil propriu românesc, numit apoi „brâncovenesc” – după numele promotorului său cel mai important, domnitorul Constantin Brâncoveanu (1688-1714). Domnia lui coincide cu apogeul culturii medievale românești, iar dintre marile sale opere, complexul monahal Hurezi este la locul de frunte, dovadă și includerea pe lista patrimoniului UNESCO – unicul astfel de monument din Oltenia.

Construit în intervalul 1690-1706 de Brâncoveanu și familia sa, ansamblul are ca nucleu biserica mare, înconjurată de o incintă patrulateră din care se evidențiază: spre vest paraclisul cu trapeza, iar lângă el celebrul foișor al lui Dionisie (adăugat la 1753, cu bogata sa dantelărie de piatră); spre sud turnul-clopotniță pe sub care se face accesul și casele

domnești - care găzduiesc biblioteca (înființată la 1701) și muzeul mănăstirii; spre nord chiliile călugărilor. În afara incintei principale, se află anexele gospodărești și zidurile incintei exterioare. În cele patru puncte cardinale, mănăstirea e străjuită de bisericuțe mai mici: la sud, biserica „Sfinții Îngeri”-Țigănia (1700, făcută inițial pentru robii mănăstirii), cu un original pridvor pe stâlpi de lemn; la vest, peste apa râului Romanilor (Hurezi) se află Schitul „Sf.Ștefan”, zidit la 1703 de fiul voievodului; spre nord, la poalele pădurii, dincolo de livadă – Schitul „Sf.Apostoli”, ctitoria egumenului Ioan din anul 1698; în sfârșit la răsărit de incinta mare se găsea vechea bolniță a mănăstirii, din care se păstrează armonioasa bisericuță (1696, ctitoria Doamnei Marica) înconjurată de crucile cimitirului, precum și ruinele infirmeriei și un mare foișor.

Ceea ce trebuie remarcat în primul rând sunt picturile întregului ansamblu, opera zugravilor care au format renumita școală de la Hurezi, condusă de grecul Constantinos – cel mai important curent artistic din istoria artei vechi românești, cu ecouri ce se regăsesc din Dalmația până la Nistru, din Transilvania până în Balcani. Frescele din biserica mare sunt grăitoare în acest sens: tablourile votive realiste cu familia domnitoare și rudele lor Cantacuzinii, decorativismul și sugestiile post-bizantine venite din ambianța mediteraneeană fiind trăsăturile definitorii. De mare valoare sunt și iconostasul de lemn sculptat și poleit, tezaurul de icoane și opere de argintărie, tâmplăria și sculpturile în piatră (coloane, ancadrame, balustrade, pisanii). Toate acestea poartă amprenta unitară a desăvârșirii artistice din epoca brâncovenească.

Sarcofagul de marmură al ctitorului martir așteaptă încă gol, clipa când poate moaștele sale, aflate la București (îngropate acolo în taină de Doamna Marica, la câțiva ani după decapitarea sa la Constantinopol), vor fi aduse aici cu mare fast.

- 1. Paraclisul și Foișorul lui Dionisie
- 2. Bolnița
- 3. Biserica mare

2

3

Horezu – capitala ceramicii

Unul dintre cele mai frumoase meșteșuguri tradiționale românești este olăritul, care a fost mereu la loc de cinste în Horezu - cel mai vestit centru al ceramicii tradiționale din țară. Olarii de aici prelucrează lutul scos din Dealul Ulmului, aflat la est de oraș, iar pentru smălțul vaselor și culori folosesc tot pământ local (din Culmea Marginea sau Dealul Obreja). Motivele ornamentale caracteristice ale ceramicii smălțuite de Horezu sunt cocoșul, spirala, pomul vieții, șarpele casei, spicul, pânda de păianjen sau valul, iar cromatica e dominată de ocru, verde și albastru. În atelierelor lor, ceramiștii hurezeni, care au perpetuat meseria în familie, de multe generații, folosesc, pe lângă roata olarului, unelte tradiționale de decorat, precum cornul și gaița, iar vasele lor devin tot mai mult opere de artă decorativă – deși inițial aveau și funcție utilitară casnică.

Pentru turistul ce vrea să afle mai multe, recomandăm în primul rând vizitarea Colecției de Artă Populară Contemporană aflată în incinta Casei de Cultură a orașului Horezu – program zilnic 9.00-16.00 (dacă vizita dvs este

sâmbăta sau duminica, sunați mai întâi pentru programare la tel. 0721.372195). Acolo se află cele mai valoroase piese ceramice, premiate de-a lungul anilor, precum și alte obiecte tradiționale din zonă.

Obiecte din ceramică sunt la vânzare în magazinele olarilor aflate de-a lungul șoselei, la intrarea în oraș dinspre Rm.Vâlcea (DN67). Iar dacă vă doriți să veniți la celebrul târg „Cocoșul de Hurez” – un spectacol al ceramicii românești, cu ecouri peste granițe, rețineți că el se desfășoară anual, neîntrerupt din 1971, întotdeauna în prima duminică a lunii iunie (ține defapt 3 zile); locul tradițional: platoul Stejari, aflat la celălalt capăt al orașului, lângă DN67.

Cei care își doresc să cunoască secretele olăritului, pot merge direct acasă la meșteșugarii locali, unde vor fi primiți cu ospitalitate în atelierelor acestora unde vor asista la momentele creației: pregătirea lutului (dospire, tăiere, frământare, curățare), modelarea, zvântarea pe polițe, răzuirea și găurirea / iscălirea vasului, decorarea, uscarea, arderea la primul foc, apoi smălțuirea și arderea la al doilea foc. Majoritatea meșterilor locali trăiesc în cartierul Olari, pe Str. Olarilor, la cca 4km nord de centrul orașului – casele și curțile lor fiind decorate cu ceramica realizată, ca o perpetuă reclamă. Pe Ulița Olarilor meșterii au porțile mereu deschise celor ce vor să cumpere sau doar să admire ceramica de Horezu. Acolo se înșiră peste 20 ateliere pe câteva sute de metri. Printre cei mai cunoscuți olari, cu tradiție bogată și mari premii obținute, sunt familiile Vicșoreanu, OGREZEANU, MISCHIU, ȚAMBREA, IORGA, POPA, BÂSCU, PALOȘI, FRIGURĂ sau GIUBEGA.

- 1. Meșter olar la roată
- 2. Aplicarea decorațiunilor se face manual și după metode tradiționale
- 3. Vase cu motivul cocoșului de Horezu și a spiralei
- 4. Vedere din atelier

Ansamblul culelor de la Măldărești

Satul Măldărești este atestat documentar la 1504, într-un hrisov al lui Radu cel Mare. Printre marile familii boierești ale Olteniei medievale sunt menționați și Măldăreștii. Legenda spune că un anume paharnic Nan ar fi ridicat aici, în veacul al XVI-lea, un turn de apărare, înglobat apoi în cula veche, existentă și azi.

Culele sunt locuințe boierești fortificate, specifice Balcanilor, care au apărut și în Oltenia veacului al XVII-lea. Aici s-a realizat o simbioză cu stilul popular local, rezultând un tip de locuință care este un tezaur arhitectural european. În culele românești, cu foișoarele lor pitorești, se ghicesc ideile precursorare ale artei brâncovenești.

Cea mai frumoasă legendă este cea legată de nepotul lui Nan, căpitanul de oaste Tudor Maldăr, aflat în slujba lui Mihai Viteazul și apoi a lui Radu Șerban. Se spune că în focul luptelor cu tătarii din anul 1602, boierul Tudor Maldăr ar fi fost luat prizonier și dus apoi în seraiul din Crimeea. Dar fata hanului tătar se îndrăgostește de viteazul căpitan și reușesc să fugă împreună la moșia lui de la Măldărești.

Aici, Tudor se însoară cu tătaroaica și își clădesc o locuință întărită, pentru ca niciun dușman să nu le mai tulbure vreodată liniștea. În realitate, urmașii lui Tudor Maldăr sunt cei care, în veacul al XVIII-lea, au ridicat monumentele vechi ce se văd astăzi: biserica-paraclis și cula veche. Neamul a păstrat moșia până pe la 1830, când ea a revenit ca zestre boierilor Grececi.

Biserica „Sf.Voievozi” (1774-1790), fost paraclis al curților boierești – este bogat decorată cu picturi exterioare, la interior putând fi admirate portretele votive ale Măldăreștilor, iar la exterior, pisania și ancadramentul ușii, cu decorații bogate, precum și frizele pictate sub cornișă.

Cula lui Gheorghe Măldărăscu (mai cunoscută azi drept „Cula Greceanu”) – ridicată cam în aceeași perioadă cu biserica, este cea mai cunoscută și valoroasă dintre culele boierești ale Olteniei. Construcție pe trei nivele, cu parter-pivniță izolat de restul încăperilor, și cu două cerdace cu arcade (se remarcă foișorul de colț de la etajul II), cula găzduiește din 1967 o colecție muzeală ce ilustrează atmosfera curților boierești de țară. Interesante sunt scările și camerele de refugiu, sobele originale, iar dintre decorațiile interioare - fresca Măldăreștilor din sala de la etaj, pictată de Olga Greceanu în perioada interbelică.

Cula lui Gheorghită Măldărăscu (ce poartă și numele „Cula Duca”) datează din perioada 1812-1827. Impresionează prin masivitate, dar și prin eleganța cerdacului de la etajul II; încăperea-pivniță de la parter, cu interior autentic, a fost decorul unor celebre filme istorice. Cula, cumpărată de la familia Greceanu în 1910 de către marele om politic I.G.Duca, face parte azi tot din complexul muzeal. În aceeași incintă se află și casa memorială I.G.Duca (1912), unde avocatul liberal își petrecea vacanțele – astăzi turiștii pot fi găzduiți alături, în camere special amenajate aici de către Muzeul Județean Vâlcea.

- 1. Casa memorială I.G.Duca
- 2. Cula Greceanu
- 3. Cula nouă

2

3

Biserica din Urșani

Urșanii sunt un sat al orașului Horezu, aflat la 5km spre nord, unde există o frumoasă biserică din anul 1800, ctitorie a fruntașilor satului.

În pronaos, o scenă de amploare atrage atenția: îmbrăcate în costume populare, 43 de personaje, pictate de-a lungul a trei pereți, fac din lăcaș un adevărat “templu al libertății și mândriei țărănești” (R.Theodorescu).

Aici se află și mormântul marelui liberal I.G. Duca. O legendă locală mai recentă spune că el ar fi găsit (după indicii din documente vechi) locul unei comori ascunse de un haiduc în zid, chiar sub chipul unui ctitor. Cu banii găsiți ar fi ridicat căminul cultural, iar apoi văduva sa ar fi făcut multe acte de caritate în zonă.

Schitul Bălănești de la Râmești

Într-un loc mai retras ce domină Depresiunea Horezu se află cel mai vechi monument al zonei. Sfințită la 1658, biserica „Duminica Tuturor Sfinților” a fostului schit Bălănești este ctitoria mitropolitului Ștefan, ridicată în satul său natal. Îl regăsim pictat pe iconostasul cu decorație barocă, alături de ambițiosul și eruditul domnitor Mihail Radu (ultimul pe tron din neamul Drăculeștilor).

Aspectul mai greu al lăcașului de azi e cel rezultat în urma unei refaceri din 1859 (prin grija unui boier local – de la care i-a și rămas numele de Bălănești). Deosebit de interesantă este reprezentarea Morții (personificare umanizată dar terifiantă), aflată pe peretele exterior al pronaosului.

- 1. Biserica din Urșani - Friza exterioară
- 2. Biserica din Urșani - Țărani ctitori (pronaos)
- 3. Biserica din Urșani - Frescă: Nunta din Cana (detaliu)
- 4. Schitul Bălănești de la Râmești

Biserica Târgului - Horezu

Orașul Horezu este un vechi târg comercial, dezvoltat dintr-un sat al mănăstirii Hurezi. E atestat documentar la 1487 cu numele „Huhurezi” (ce vine de la păsările odinioară numeroase în pădurile de fag din zonă).

După 1780 devine târg, datorită transumanței, prelucrării lemnului și căraușiei. Astfel se înfiripează centrul comercial, din care putem admira câteva străduțe cu imobile caracteristice micii burghezii locale, cu prăvălii la stradă și etaj-locuință.

Cel mai valoros monument din ansamblul istoric este Biserica Târgului, ctitoria vătafului de plai Ioan Urșanu de la 1800. Se remarcă prin decorația bogată exterioară (sunt pictate inclusiv turlele) și ușa de lemn sculptat.

- 1. Frescă în pridvor - detaliu
- 2. Biserica Târgului

Mănăstirea Bistrița Olteană

Bistrița este una din cele mai importante mănăstiri ale Evului Mediu românesc, centru de cultură și școală monahală. Istoria ei începe înainte de 1492 cu ctitorul Barbu Craiovescu, mare ban al Olteniei. La 1497 acesta aduce aici și moaștele sfântului Grigorie Decapolitul (cuvios care trăise în sec.VIII-IX prin Asia Mică) – și care sunt până azi odorul cel mai de preț al lavrei.

Însuși Neagoe Basarab s-a format în mediul scolastic de la Bistrița, care l-a mai dat, printre mulți alți cărturari, și pe cronicarul Mihail Moxa, în veacul al XVII-lea.

Cel mai important monument al ansamblului este bisericuța Bolnița, care datează din veacul al XV-lea - vremea pustnicilor ucenici al Sf.Nicodim de la Tismana. Craioveștii au inclus-o în mănăstirea lor, iar pe la 1519 a fost pictată (se remarcă la interior portretul ctitorului, călugărit cu numele de Pahomie; autorul este celebrul zugrav Dobromir din Târgoviște). Are un pridvor deschis adăugat în 1710 și pictat jumătate de veac mai târziu de zugravii școlii de la Hurezi.

Ansamblul original al mănăstirii a fost reconstruit în stil neogotic la 1846-1856 după planurile arhitectului Johann Schlatter. Aceasta cuprinde biserica mare, pictată de Gheorghe Tattarescu, turnul-clopotniță înalt de 33 metri, și clădiri pe trei nivele care încadrează monumental biserica pe trei laturi, lăsând la răsărit spațiu liber cu doar un foișor către panorama văii Bistriței. Din perioada interbelică datează frumoasa vilă a episcopului Vartolomeu, în stil neoromânesc.

- 1. *Incinta principală*
- 2. *Vila episcopului Vartolomeu (1933)*
- 3. *Biserica Bolnița*
- 4. *Racla cu moaștele Sf.Grigorie Decapolitul*

Peștera Sf-ului Grigorie Decapolitul

Unicat în peisajul turistic românesc, această peșteră a fost locuită din preistorie. În Evul Mediu, aici s-au retras sihaștri care viețuiau după vechi tradiții ascetice. Ultimul pustnic a trăit aici în vara lui 1960, în timpul prigoanei comuniste. Locuirea ei neîntreruptă, accesul dificil și camuflajul perfect dovedesc că era unul dintre cele mai bune locuri de refugiu din Carpați.

În cel mai retras colț al peșterii se află bisericuța Ovidenia – lăcaș parțial rupestru, cu rol de ascunzătoare pentru tezaurul mănăstirii Bistrița. Zidită de primul egumen, ieromonahul Macarie, în jurul anului 1500, bisericuța are o „tainiță” în peretele stâng al naosului. Aici s-au ascuns de multe ori moaștele, obiectele de

cult, hrisoavele și cărțile vechi ale mănăstirilor din Oltenia – astfel că peștera are pentru cultura și istoria românească un rol deosebit de important, datorită ei ajungând până la noi documente și opere de artă valoroase. Deși deteriorate, se păstrează încă fresce vechi de cinci secole.

Bisericuța Sf.Arhangheli, al doilea lăcaș din peșteră, a fost ridicată în 1637 de mitropolitul Teofil, și păstrează picturi în frescă valoroase stilistic. Ea primește lumină naturală printr-un mare portal deschis în peretele inaccesibil al Cheilor Bistriței.

Spectaculozitatea peșterii (accesul se face numai târș, intrarea fiind joasă și îngustă) și misterul dat de istoria ei, precum și valoarea naturală (există o mare colonie de lilieci) fac din ea poate cel mai atractiv loc al zonei.

- 1. Bisericuța Sf.Arhangheli
- 2. În bisericuța Ovidenia

Mănăstirea Arnota

Pe Muntele Arnota, la o altitudine de 820m, la limita Parcului Național de azi, străjuie de aproape patru secole ctitoria și necropola marelui domn Matei Basarab (1632-1654). Este unul din monumentele medievale cele mai importante pentru istoria și arta românească. Drumul de acces este pitoresc, tăind serpentine în munte spre acest „cuib de vulturi” care a fost ridicat între anii 1633-1636 pe locul unei biserici mai vechi cu două secole.

La Arnota se mai păstrează din epoca originală doar biserica, mică dar armonioasă – o adevărată bijuterie arhitectonică. Importanță pentru stilul său arhaic, cu decorații exterioare plăcute, ea are un original pridvor deschis cu turlă, adăugat de Constantin Brâncoveanu la 1694.

Podoaba cea mai de preț a Arnotei sunt picturile interioare, de mare calitate artistică, opera zugravului Stroe din Târgoviște (1644). Frescele au fost restaurate recent, și putem remarca aici cel mai cunoscut portret al lui Matei Basarab. În pronaos se află mormântul său, având o frumoasă lespede bogat cioplită în marmură, cu decorații baroce.

Alte opere de artă au fost duse chiar la Muzeul Național de Artă. Mănăstirea are însă colecția ei muzeală, unde putem admira exemplare din operele tipărite în vremea ctitorului (precum Pravila de la Govora) – Matei Basarab fiind nu doar cel mai mare ctitor de lăcașuri din istoria românilor, ci și un mare Mecena.

Ca o curiozitate, fundația bisericii este întărită cu cauciuc presat, pentru a face față trepidațiilor produse în cariera de calcar din apropiere.

- 1. Biserica Mănăstirii Arnota
- 2. Vedere asupra incintei exterioare

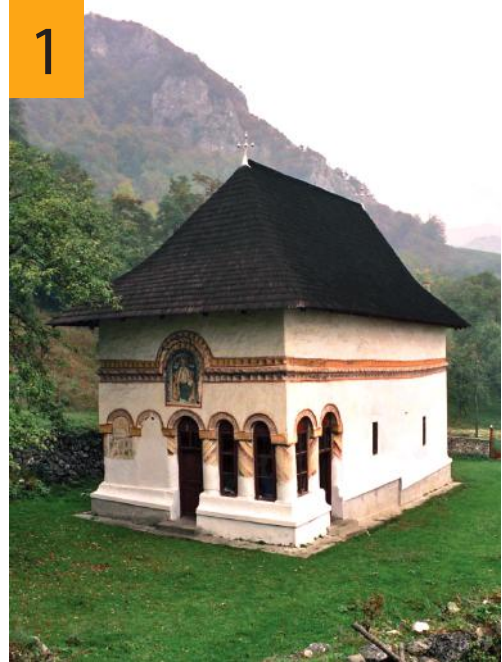

Schitul Subpiatră (44 Izvoare) - Pietreni

Satul Pietreni se numea în vechime Târșea (toponim dacic) – același nume îl purta și Muntele Arnota. În acest cadru natural sălbatic și pitoresc, aproape de intrarea în Cheile Costeștilor, se află solitară bisericuța fostului „schit de Supiatră” – ctitorie a egumenului Ștefan al mănăstirii Bistrița. Lăcașul datează din anul 1701 și are hramul “Sf.Nicolae”. De mare valoare este pictura interioară, realizată de Efrem zugravul în 1779. Altarul are un plan original cu trei abside strâns îmbinate, iar pridvorul este deschis doar pe colț.

De aceste locuri se leagă amintirea vizitei domnitorului Carol I din 1867, cel care a numărat în poiana schitului 44 de izvoare carstice, de unde și al doilea nume al bisericiței.

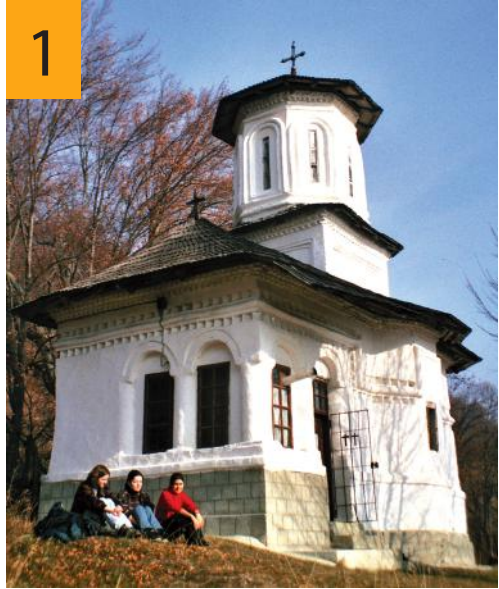
- 1. Vedere de ansamblu a schitului
- 2. Clopotnița și ruinele chiliilor

Schitul Păpușa – Bistrița

Pe un platou numit „muntele Eleon”, ieșit ca o prispă deasupra Cheilor Bistriței, se înalță zveltă și grațioasă bisericuța albă a fostului schit Păpușa. Ridicată de egumenul Ștefan al mănăstirii Bistrița, în anul 1712, lăcașul pare a fi chiar mai vechi, având inscripțiile de pe frescă în limba slavonă. A fost închinat sfântului Grigorie Decapolitul.

Aici se retrăgeau la meditație călugării-cărturari ai Bistriței, mai sus existând și o stâncă ce poartă numele „Masa Grămăticilor” (pe lângă alte locuri legendare ca Stâncă Dragnei, Scaunul Doamnei sau Colțurile cu lumânări). Actualmente biserică de sat, impresionează prin poziția insolită, de aici putând fi admirată întreaga vale, cu satul și mănăstirea Bistrița.

Biserica Grușetu – Costești

Bisericuța de lemn a cătunului Grușetu (fostul nucleu al Costeștilor) datează dinaintea anului 1792, fiind ridicată de starețul mănăstirii Bistrița. Interesante sunt inscripțiile săpate în lemn pe pereții exteriori, care – deși biserica este tencuită – au fost dezvelite și puse în valoare ca niște „ochiuri” de vechime.

Ansamblul, recent restaurat, mai cuprinde zidul de incintă din piatră de râu și o frumoasă clopotniță de zid, construită la 1840 și pictată parțial la exterior, în 1843. Scenele îi menționează fiecare în parte pe fruntașii satului care le-au plătit la acea vreme. Deosebit este contrastul dintre albul varului sau pietrei și verdele pădurii ce îmbrățișează locul.

- 1. Schitul Păpușa - vedere de aproape
- 2. Schitul Păpușa - vedere de ansamblu
- 3. Biserica Grușetu - restaurată în 2010
- 4. Biserica Grușetu - vedere generală

Biserica Grămești - Pietreni

O capodoperă a patrimoniului de lemn din Oltenia, biserica mitropolitului Ștefan e tăinuită de poala pădurii de brazi, la intrarea în satul Pietreni (com.Costești). Ridicată mândru pe un soclu masiv de calcar, ea aduce mult cu o casă țărănească bogată. Planul original, în retrageri succesive, pune în valoare cele trei compartimente.

Este datată la 1664 de pisania din pridvor și poartă hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Calitatea lucrării în lemn, din stejar masiv, inscripțiile exterioare ce fac din ea un registru de istorie, precum și decorațiile artistice sunt elemente ce-i dau valoare între alte monumente similare. Pridvorul deschis pe stâlpi este printre cele mai vechi la o biserică de lemn.

1

Muzeul Trovanților – Costești

Pe Dealul Costeștilor, o veche carieră de nisip dezvăluie călătorilor curioase formațiuni grezoase rotunjite, cu mărimi de la câțiva centimetri la 5 metri. Sunt trovanții – deveniți emblema zonei, ei au fost folosiți ca elemente decorative din cele mai vechi timpuri, mulți născocindu-le și puteri miraculoase.

Amenajat în anul 1995, muzeul în aer liber care pune în valoare aceste minuni ale naturii este accesibil oricui, fiind aflat chiar lângă DN67.

Zona a devenit celebră și prin “Bătălia de la Costești”, episod dramatic din istoria modernă a României. Pe aceste dealuri, în 21 ianuarie 1999 minerii din Valea Jiului au spulberat rezistența jandarmilor și polițiștilor, în ceea ce s-a chemat “a cincea mineriadă”.

2

3

- 1. Biserica Grămești - Pietreni
- 2. Muzeul Trovanților
- 3. Muzeul Trovanților - formațiuni
- 4. Muzeul Trovanților - texturi

4

Biserica Mierlești din Bărbățești

Mierleștii sunt cel mai mare cătun al satului Bărbățești – sat vechi de moșneni liberi, înființat, conform legendei, de urmașii voievodului Bărbat, fratele lui Litovoi, în urmă cu peste șapte veacuri.

Biserica domină satul de pe una din terasele văii Otăsăului și datează din anul 1775. Ctitorii și zugravii ei sunt preoți și călugări ridicați dintre localnici. Păstrează în altar, naos și pronaos fresca originală, terminată în anul 1785. Arhitectura, pictura și decorațiile sunt specifice lăcașelor de țară din epoca post-brâncovenească. Interesantă este unitatea întregului ansamblu, ca vechime și stil (incinta cu zid de piatră cuprinde cimitirul și o robustă clopotniță de zid).

Biserica Vătășești din Bărbățești

Deși străvechi, satul de moșneni nu păstrează urme anterioare anului 1700, când bătrânii spun că o alunecare de teren a stăvilit apa Otăsăului în munte, iar când barajul natural s-a rupt, apele au măturat întregul sat, inclusiv vechea biserică a „vătășeilor”. Boiernașii locali au reconstruit-o mai sus, în 1712-1714, ctitorul Ștefan Vătaful fiind îngropat în biserică. În jurul ei s-a înfiripat cătunul omonim.

Monument al artei brâncovenești de factură rurală, biserica-navă, cu pridvor deschis pe coloane, poartă hranul „Sf.Nicolae”. Pictura e unică prin scena „Hora lelelor” ce personifică provinciile istorice românești, având alături lăutari cu ceteră, cobză și cimpoi, îmbrăcați în culorile tricolorului.

- 1. Biserica Mierlești - vedere cu clopotnița
- 2. Biserica Mierlești - vedere generală
- 3. Biserica Vătășești - vedere generală
- 4. Biserica Vătășești - Bolta pridvorului

Biserica Drăgănești din Bodești

Bodeștii sunt un sat de pe valea Otăsăului, atestat documentar la 1535. În cătunul Drăgănești, aflat la capătul dinspre Bărbătești al satului, se găsește unul din vechile monumente ale epocii post-brâncovenești, mult răspândite în Oltenia de sub munte. Ctitorie a episcopului Climent al Râmnicului, biserica „Ovidenia”-Drăgănești datează din anul 1749. Pictura originală, făcută un an mai târziu de zugravi ardeleni, e principalul element de interes. De asemenea, ansamblul mai cuprinde un zid de incintă și o clopotniță cu portal, așezată chiar la intrarea în pridvorul bisericii, ceea ce face ca accesul să dea o notă de monumentalitate.

Fostul schit Bodești

În centrul satului Bodești, pe o colină înaltă se ridică mândră biserița unui vechi schit, recent restaurată și pusă în valoare. E vorba de ctitoria stolnicului Obedeauu și a ieromonahului Partenie, starețul mănăstirii Strehaia, din anul 1732. Deși la exterior nu prezintă elemente deosebite, în afara cadrului pitoresc (incintă cu zid de piatră și clopotniță de lemn), totuși are o valoare deosebită, datorată frumoasei picturi în frescă de la interior, excelent păstrate. O scară de acces extrem de abruptă, tăiată în grosimea zidului, duce la clopotnița de lemn, aflată deasupra pridvorului închis, adăugat ulterior.

Fostul schit Climent din Pietrari

Sat vechi de vărari, Pietrarii sunt cunoscuți azi mai mult prin festivalul tradițional anual „Hora Costumelor”. De aici este originar episcopul Râmnicului Climent Modoran, unul din ierarhii cărturari, mare ctitor în eparhia sa, care a trăit acum trei veacuri. De la el se păstrează în satul Pietrarii de Sus biserica schitului ce i-a purtat numele, sfințită în anul 1743, cu hramul „Bunavestire”. Printre operele ei de artă remarcăm pictura originală, un jilț de piatră în altar, piatra tombală sculptată a unui ieromonah, precum și frumoasele uși de intrare sculptate în lemn.

- 1. Biserica Drăgănești
- 2. Biserica Drăgănești - frescă pridvor
- 3. Schitul Bodești - vedere de ansamblu
- 4. Schitul Bodești - ctitorii alături de Constantin Brâncoveanu

Schitul Jgheaburi

Ascuns într-o vale adâncă și împădurită, departe de civilizație, schitul Jgheaburi își trage numele de la izvorul tămăduitor care atrage aici credincioșii, din vremuri vechi. Tradiția monahală e veche de secole aici, dar biserița actuală nu are mai mult de două veacuri. Totuși picturile ei interioare și exterioare – recent restaurate – sunt deosebit de valoroase artistic, cât și datorită subiectelor precum deșertăciunea și vanitățile omenești.

O adevărată bijuterie a artei muntenesti târzii (după cuvintele lui Vasile Drăguț), lăcașul e pus în valoare de cadrul natural superb și de ospitalitatea măicuțelor, care se roagă aici într-o liniște patriarhală, specifică sihăstriilor oltene.

Schitul Jgheaburi - vedere generală

Biserica Neghinești-Cacova

Poate cea mai frumoasă dintre bisericile cu pictură murală exterioară din Oltenia se găsește la liziera pădurii, lângă satul Neghinești din comuna Stoenesti, nu departe de schitul Jgheaburi. Ctitorie a moșnenilor din anul 1819, biserica e superb decorată cu picturile zugravorilor-țărani din școala de pictură de la Teiușu (sat vâlcean aflat lângă mănăstirea Govora).

Întreaga jumătate superioară a fațadelor exterioare este ocupată de aceste fresce, excelent păstrate, care au o cromatică bogată în care predomină turcoazul, vișiniul și ocrul. Semnăturile caligrafiate, peisajele și reprezentările animaliere sunt caracteristicile lor principale, iar cadrul natural pitoresc sporește valoarea monumentului.

Mănăstirea Sărăcinești

Pe drumul spre Băile Olănești, puțin cunoscută drumeților, se află o mănăstire veche din epoca lui Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu. Satul Valea Cheii purta înainte numele mănăstirii-cetate, care a străbătut veacurile până la noi cu puține modificări. Având drept ctitor principal pe episcopul Ștefan al Râmnicului, secondat de boierimea locală, mănăstirea Sărăcinești se mândrește cu pictura făcută în 1718 de zugravii școlii de la Hurezi. În jurul ei, tot din epoca medievală au ajuns până la noi clopotnița, casa stăreției și chiliile, care împreună cu zidul de incintă formează o cetățuie închisă, cu aspect arhaic, datorat mai ales zidurilor de piatră și cărămidă, sau cerdacelor din lemn.

Mănăstirea Sărăcinești - vedere de ansamblu, incluzând chiliile și anexele monahale

Biserica Chicioara din Păușești-Măglași

Una dintre frumoasele biserici oltene cu pictură exterioară se află la marginea apuseană a satului Păușești-Măglași, la începutul drumului carosabil care duce spre Schitul Jgheaburi. Biserica este monument istoric de clasa A, datorită nu atât vechimii (este o simplă ctitorie a boierilor și preoților locali din 1780) cât mai ales decorațiilor sale artistic realizate, în etape succesive, pe parcursul veacurilor XVIII-XIX.

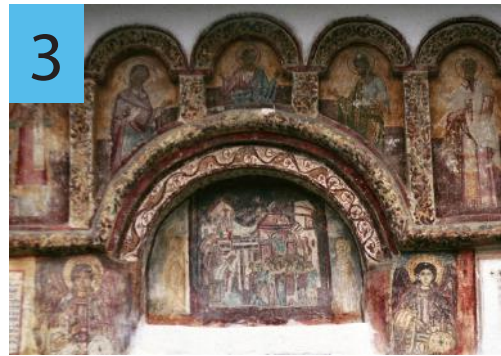
Frizele pictate din registrul superior sunt foarte bine păstrate, iar varul alb al fațadelor și turlei de pe pronaos, împreună cu verdele închis al brazilor din curtea lăcașului, le pune și mai mult în valoare.

Mănăstirea lezeru

Pe valea râului Cheia, în inima munților, dăinuie de peste șase veacuri una din sihăstriile vâlcene cu o poveste fascinantă. Odinioară nucleu monahal puternic, schitul de la lezeru avea trei sute de călugări. Legende vorbesc despre comoara domnitorului Mircea Ciobanul și despre un groaznic măcel în care au pierit pustnicii în veacul al XVI-lea. Biserica a fost reconstruită acum trei sute de ani, în stilul lăcașelor rurale oltenești, fiind asemănătoare unei cule.

De numele schitului se leagă prezența sfântului cuvios Antonie, pustnic din veacul al XVIII-lea, a cărui chilie săpată în piatră se găsește mai sus în pădure. Poziția retrasă și istoria bogată a locului cheamă mereu pelerinii și iubitorii de natură.

- 1. Biserica Chicioara - vedere generală
- 2. Biserica Chicioara - detaliu pictură
- 3. Mănăstirea lezeru - picturi exterioare
- 4. Mănăstirea lezeru - Chilia sfântului Antonie

Biserica lui Horea

Una dintre emblemele stațiunii Băile Olănești este ...o bisericuță de lemn ardeleană ! Pe lângă arhitectura specifică Țării Moților și valoarea artistică, ea este un simbol național prin semnificațiile istorice. Povestea ei începe la 1752 în satul Albac din Apuseni, unde trăia meșterul de biserici Nicola Ursu – revoluționarul Horea de mai târziu. Între bârnela ei a învățat el carte, apoi a ascultat predicile cuviosului Sofronie de la Cioara, ce chemau la luptă împotriva uniției și asupririlor.

La 1907, bisericuța a fost salvată dintr-o Austro-Ungarie ostilă, de către I.C. Brătianu, care a cumpărat-o și a adus-o pe moșia sa de la Florica. Ultimul drum l-a făcut în 1958, fiind adusă în Olănești de către patriarhul Iustinian.

Schitul Bradu de la Gurguiata

Izolată la marginea satului Gurguiata – așezare depopulată aflată pe dealuri, la 2-3 ore de mers cu piciorul din Băile Olănești, schitul Bradu este unul din locurile aflate aproape de cer, unde meditația și reculegerea sunt la ele acasă.

Multă vreme părăsit, el a fost reactivat în ultimii ani, aici trăind o comunitate de maici. Bisericuța este modestă dar foarte frumoasă, cu ziduri masive și spații strâmte, datând din anul 1784. Interesantă este și clopotnița alăturată, masivă, cu două etaje (sub camera clopotelor se află chiar două chilii). Drumeția până la schit – aflat aproape și de mănăstirea lezeru, dar accesibil doar pe poteci – este o plăcută evadare în sânul naturii.

- 1. *Biserica lui Horea - vedere generală*
- 2. *Schitul Bradu - vedere generală*
- 3. *Schitul Bradu - picturile de pe tâmpla de zid*

Piatra Scrisă de la Olănești

Împrejurimile stațiunii Băile Olănești sunt locuri ideale pentru plimbări în natură, drumeții pe care fiecare turist le poate face. După băi, drumețiile au aici o tradiție puternică.

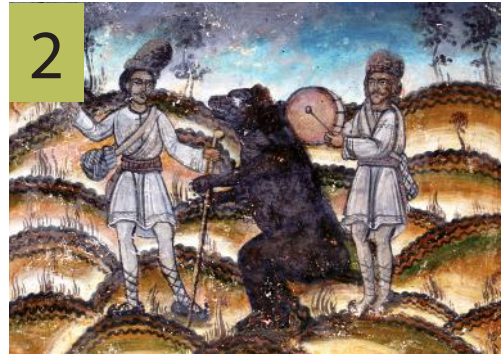
Mărturie a acestor plimbări de vilegiatură, adevărate cure de sănătate, pe care le-a făcut, cu mic cu mare, orice român care a ajuns la Olănești, este și Piatra Scrisă. Este o stâncă vulcanică ce se poate scrijeli mai ușor, aflată într-un cadru natural sălbatic, deasupra unei prăpăstii și înconjurată de verdele pădurii. Suprafața ei este plină de nume și ani, săpate de-a lungul vremii de către drumeți, dându-i astfel unicitate.

1

Biserica Covrești - cartier Olari, Horezu

Pe strada care urcă în zona atelierelor de ceramică se află o mică biserică de sat din veacul al XIX-lea, cu pictură exterioară – opera zugravilor din școala de la Teiușu. Inedită este mai ales scena în care apar țișarii ursari, aflată lângă ușa laterală a pridvorului.

2

Biserica de lemn din Bălțățeni

Monument istoric, biserica "Sfinții Îngeri" din satul Bălțățeni (comuna Tomșani) este o ctitorie preoțească din anul 1774. Interiorul văruit și plin de ștergare amintește de atmosfera unei case tradiționale.

3

Ansamblul rural din Bistrița

La poarta mănăstirii Bistrița s-a înfiripat în jurul anului 1900 un mic centru rural-comercial, din care s-au păstrat până azi case vechi valoroase precum casa Popian (în stil popular) sau casele Glăvan (imobile cu front la stradă și foișoare ce amintesc de cule).

- 1. *Piatra scrisă de la Olănești*
- 2. *Biserica Covrești - jocul ursarilor (detaliu)*
- 3. *Ansamblul rural din Bistrița: casa Glăvan*

Schitul Păr (Țigănia)

Este bisericuța fostului cătun de robi Țigani ai mănăstirii Bistrița, ridicată la 1689. Micuță, zveltă și simplă, cu o ușă de lemn bogat sculptată și o pictură în frescă datând din 1788, biserica Schitului Păr se află într-un cadru natural deosebit, pierdută printre livezi.

Galeria de Artă - Costești

Galeria de Artă - Costești

Aflat în incinta căminului cultural al comunei, muzeul „Alexandru Bălinescu” găzduiește lucrări de artă plastică modernă, având ca nucleu șapte capodopere ale sculptorului Gheorghe D. Anghel, fiu al Costeștilor.

Biserica Ciorobești din Pietreni

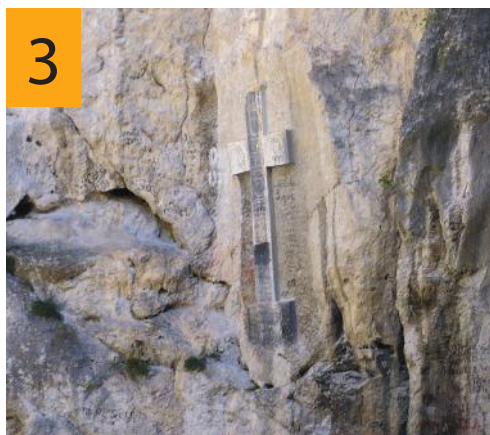
La poalele pădurii seculare, dominând partea de sud a satului Pietreni (com. Costești), bisericuța albă cu decorații albastre și vișinii, purtând hramul „Vovidenia”, datează din anul 1750. O apariție inedită este ceasul solar de pe zidul exterior.

Băile Costești - stabilimentul balnear și izvoarele

La poalele pădurii seculare, dominând partea de sud a satului Pietreni (com. Costești), bisericuța albă cu decorații albastre și vișinii, purtând hramul „Vovidenia”, datează din anul 1750. O apariție inedită este ceasul solar de pe zidul exterior.

Podul Bibescu și crucile de piatră din Cheile Bistriței

La intrarea în Cheile Bistriței se păstrează un fragment dintr-un pod istoric de metal, vechi de peste 150 ani, iar în stâncă de pe versantul stâng al râului putem admira două cruci mari în basorelief – prima dintre ele dăltuită după vizita din 1867 a lui Carol I.

- 1. Schitul Păr (Țigănia)
- 2. Biserica Ciorobești - ceasul solar
- 3. Crucile de piatră din Cheile Bistriței

Arhitectura rural-burgheză din Bărbătești

Satul Bărbătești, ca așezare străveche de moșneni înstăriți, păstrează imobile cu arhitectură evoluată din cea tradițională, de multe ori cu elemente neo-românești. Exemple: vila Petre Iliescu (Mierlești), vila Rădulescu, primăria veche, casa Ghimiș-Chinezu, casele Predescu sau Paraschivoiu.

Biserica Ernatic din Bărbătești

Pe un deal proeminent ce domină centrul satului, biserica-monument Ernatic este un lăcaș original cu segmente din epoci diferite: naosul și altarul din lemn tencuit (1823), pronaosul de zid, cu turlă și picturi exterioare (1785), pridvorul închis (exonartexul) din zid (1890).

Biserica Olănescu din Olănești-sat

Datând din anul 1718, biserica „Sf.Nicolae” din satul Olănești a fost pictată de zugravul Ilie Teiușeanul (1820). Tabloul votiv este unic prin faptul că alături de boierii Olănești apare și un general austriac, la acea vreme Oltenia făcând parte din Austro-Ungaria.

Biserica din Valea de Case

Tot în satul Olănești se află și biserica „Sf. Voievozi”, pictată de același zugrav, care deși este mai nouă (1820) este la fel de frumoasă. Are în plus clopotniță pe pronaos și pictură exterioară, fiind situată într-un cadru natural deosebit.

Fostul schit Comanca

Biseriçuța fostului schit se află lângă satul Pietrișu (or. Băile Olănești), pe un tăpșan verde străjuit de brazi înalți. Ridicat la 1736 de vornicul Preda Bujoreanul, lăcașul cu brâu colorat se încadrează perfect în peisaj. Interesantă este legenda întemeierii, zugrăvită în pronaos.

1

2

- 1. Vila Petre Iliescu - casă burgheză din satul Bărbătești
- 2. Biserica Ernatic: partea de zid

Casa-muzeu Nicolae Târcală - Bărbătești

În parcul din centrul satului au fost aduse în 1970 - cu ocazia primei ediții a „Brăului de Aur” - o casă tradițională cu corlat, un joagăr, o moară, un cuștubar, o varniță și o surlă. Din păcate numai casa mai poate fi azi admirată.

Biserica Poeni din Bărbătești

Ascunsă de pașii drumeților neavizați, bisericuța de lemn tencuit a cătunului Poeni datează din anul 1790, fiind făcută de boierul Gheorghe Măldărăscu (ctitorul celebrei cule Greceanu). De interes sunt tâmpla și icoanele împărătești, pictate acum două secole.

Biserica de lemn din Pietrarii de Sus

Bisericuța se află înconjurată de troițele țărănești ale cimitirului și datează din anul 1865, având un frumos iconostas de lemn sculptat.

O altă biserică de lemn, veche din 1656, cu un plan foarte rar, a existat în satul Pietrari, fiind mutată în 2009 la Muzeul Satului Vâlcean.

Biserica de lemn Popești-Cacova (Vișoara)

Având hramul „Sf.Voievozi”, lăcașul are un turn pitoresc deasupra pridvorului închis cu geamlâc, pereți tencuiți cu medalioane pictate, și acoperișul din șită. Se află la marginea nordică a satului Popești, comuna Stoenești și datează din 1772, cu refaceri ulterioare.

Biserica din Coasta

În satul Coasta (vechiul centru al comunei Păușești-Măglași) se află o biserică din anul 1829, cu interesante picturi murale exterioare ale zugravilor școlii din Teiușu. Poartă hramul „Sf.Nicolae” și are un zid de incintă din piatră.

Merită vizitată pentru picturile murale, care s-au păstrat remarcabil, cât și pentru cadrul natural al zonei.

- 1. Casa Târcală (sec. al XVIII-lea)
- 2. Biserica de lemn Poeni - Bărbătești
- 3. Biserica de lemn „Sf.Voievozi” Popești- Cacova (Vișoara)

Casele de târgoveți din Olănești-sat

Satul Olănești a fost o așezare prosperă, cu activități comerciale. Aici putem admira case cu arhitectură tradițională, declarate monument istoric. Așa sunt casele Bădescu (1718, str.Cartierul Nou), Olănescu (sec.19, str.T.Vladimirescu) sau Târcă (sec.19, str. Gh.Olănescu).

Mlaștina Mosoroasa

Izolată la peste 700m altitudine în vârful dealului Lacul Frumosei, rezervația naturală ocrotește o turbărie în care crește roua-cerului. Frumusețea acestei plante carnivore și puritatea peisajului fac să merite orice efort pentru a urca acolo, pe drumurile nemodernizate.

Alte locuri de interes

- **Conacul Pleșoianu - Măldărești**
- **Conacul-dispensar din Stoenști**
(Casa Popescu)
- **Biserica de lemn ruinită din Budurăști**
- **Conacul Oromolu - Vlăducenii**
(com. Păușești-Măglași)
- **Biserica din Cormoșești - Olănești-sat**
- **Biserica din satul Cheia**
(or. Băile Olănești)

- **1. Mănăstirea Bistrița - curtea interioară**
- **2. Biserica din Vătășești - Domnitorul Ștefan Cantacuzino cu fiul**
- **3. Schitul Bodești - Sf. Sisoe la mormântul lui Alexandru cel Mare (frescă din pronaos)**

